

På baggrund af data fra Lægemiddelstatistikregisteret følger Sundhedsdatastyrelsen løbende salget af medicin på det danske marked.

MedicinForbrug - Overblik bliver offentliggjort hvert kvartal og giver et overblik over udvalgte lægemidler eller lægemiddel-

grupper, hvor der har været de største ændringer i omsætning eller solgt mængde i forhold til samme kvartal året før.

Kvartalstal for salget af alle apoteksforholdte lægemidler kan findes under 'Lægemiddelstatistik' på eSundhed.dk

Det samlede lægemiddelsalg

MedicinForbrug - Overblik opgør udviklingen af det samlede salg af lægemidler i primærsektoren undtagen de håndkøbslægemidler, der må sælges uden for apotek.

Denne udgave viser et lille fald i omsætningen, mens mængdeforbruget af lægemidler er steget fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016:

- Den samlede omsætning er faldet med 74, 8 mio. kr. (-3 %)
- Det samlede mængdeforbrug er steget med 12,9 mio. DDD (2 %)

Lægemidler uden DDD er ikke med i det samlede mængdeforbrug (svarende til 7 % af omsætningen).

Udvalgte lægemiddelgrupper

MedicinForbrug - Overblik ser derudover nærmere på nogle udvalgte lægemiddelgrupper, hvor ændringen i omsætning eller mængde i forhold til samme kvartal året før er mere end 10 % eller 5 mio. kr. / mængdeenheder. Mange lægemiddelgrupper ændrer sig over længere tid og kan derfor være med flere kvartaler i træk.

Lægemiddelgrupper i 1. kvartal 2016:

- Direkte faktor Xa hæmmere (blodfortyndende midler)
- Duloxetin (antidepressive midler)
- Antipsykotiske midler
- Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. Insuliner (diabetes)
- Opioider (smertestillende)
- Simvastatin (forhøjet kolesterol)
- Pantoprazol (mavesår)
- Gestoden og ethinylestradiol (P-piller)
- Clopidogrel (blodfortyndende)
- Cyanocobalamin (vitamin B12)

Omsætnings- og forbrugstal for 1. kvartal 2016

Tabellen viser omsætning, mængdesalg og gennemsnitlig pris pr. mængdeenhed for de udvalgte lægemiddelgrupper i primærsektoren. Tabellen viser en Top 5 for lægemidler med størst ændring i omsætning og en Top 5 for lægemidler med størst ændring i mængdesalg i forhold til samme kvartal året før (se kriterier for de to Top 5-liste sidst i dokumentet).

Bemærk, at lægemidler der må sælges uden for apotek ikke er medtaget.

Lægemiddelgruppe	ATC-kode ¹	Omsætning		Mængdeforbrug		Pris pr. DDD	
		mio. kr.	Forskel i mio. kr.	mio. DDD ³	Forskel i mio. DDD (%) ²	kr.	Forskel i kr. (%) ²
Top 5 Omsætning							
Direkte faktor Xa hæmmere	B01AF	74,3	29,4 (65)	2,8	1,1 (66)	26,54	-0,11 (0)
Duloxetin	N06AX21	3,9	-23 (-86)	1,8	0,2 (9)	2,2	-14,4 (-87)
Antipsykotiske midler	N05A	77,2	-19,4 (-20)	5,9	-0,2 (-3)	13,19	-2,86 (-18)
Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insuliner	A10B	139,5	18,6 (15)	18,2	0,3 (2)	7,68	0,9 (13)
Opioider	N02A	92,2	15,1 (20)	9,8	-0,1 (-1)	9,37	1,64 (21)
Top 5 Mængde*							
Simvastatin	C10AA01	11,4	-3,4 (-23)	32,5	-5 (-13)	0,35	-0,04 (-10)
Pantoprazol	A02BC02	10,0	1,3 (15)	14,0	1,3 (11)	0,72	0,03 (4)
Gestoden og ethinylestradiol	G03AA10	1,7	-1,9 (-53)	2,9	-1,2 (-30)	0,57	-0,28 (-33)
Clopidogrel	B01AC04	5,4	-1,1 (-17)	7,9	0,8 (11)	0,68	-0,23 (-25)
Cyanocobalamin	B03BA01	15,0	7,1 (91)	3,9	0,6 (17)	3,8	1,47 (63)

* 'Direkte faktor Xa hæmmere' (B01AF) indgik oprindeligt som nr. 5 på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi gruppen er repræsenteret under nr. 1 på Top 5 Omsætning.

'Atorvastatin' (C10AA05) indgik oprindeligt som nr. 2 på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi simvastatin (C10AA01) fra samme gruppe er nr. 1 på listen. Under 'kommentarer til udvalgte lægemiddelgrupper' er atorvastatin inkluderet i teksten om simvastatin.

1 ATC: Anatomisk terapeutisk kemisk klassifikation. Et globalt klassifikationssystem, der inddeler lægemidler i forskellige grupper efter deres primære virkeområde (se www.whooc.no). Hvis den viste ATC-kode indeholder 7 cifre, refererer det til lægemidler med et bestemt aktivt stof eller en bestemt kombination af stoffer. Hvis den viste ATC-kode indeholder mindre end 7 cifre, er der tale om en gruppe af lægemidler med forskellige aktive stoffer. Jo færre cifre i ATC-koden, des bredere gruppe af lægemidler.

2 DDD: Defineret døgndosis. En global måleenhed, der bruges til at opgøre mængdeforbruget af lægemidler. Ikke alle patienter tager 1 DDD om dagen (se www.whooc.no).

3 OBS: Mængdeenhed og pris er her vist som antal vacciner og pris pr. vaccine (i stedet for mio. DDD/pris pr. DDD).

Kommentarer til de udvalgte lægemiddelgrupper

Top 5 Omsætning

Direkte faktor Xa hæmmere (B01AF)

Direkte faktor Xa hæmmere, også kaldet non-vitamin K orale antikoagulantia (NOAKs), er blodfortyndende midler med en direkte hæmmende virkning på en af blodets størkningsfaktorer (faktor Xa eller trombin). Lægemidlerne bruges til at forebygge blodpropper ved atrieflimren. Fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er omsætningen for gruppen steget 29,4 mio. kr., hvilket placerer gruppen på en 1. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Både Xarelto (rivaroxaban) og Eliquis (apixaban) viser i endnu et kvartal markant vækst i både omsætning og mængde. Stigningen i mængden betyder, at apixaban er blandt de fem lægemidler på 'Top 5 Mængde', men vil ikke blive vist på den liste.

> [Læs mere om blodfortyndende midler i 'Medicinforbrug - Indblik: Forbruget af blodfortyndende lægemidler stiger fortsat' \(PDF\)](#)

Duloxetine (N06AX21)

Duloxetine hører under de antidepressive lægemidler, som anvendes til en lang række psykiske lidelser, f.eks. depression, panikangst, socialfobi, generaliseret angst, tvangstanker og -handlinger (OCD), posttraumatisk stressstilstand og spiseforstyrrelser. Enkelte af midlerne anvendes desuden mod en bestemt slags smerter. Fortsat fald i gennemsnitspriserne på de solgte lægemidler med duloxetine bevirker endnu et kvartal med faldende omsætning. Fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er omsætningen faldet 23,0 mio. kr. og placerer duloxetine på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Gennemsnitspriserne på de solgte lægemidler med duloxetine er faldet kraftigt på grund af introduktion af generika til Cymbalta, Xeristar og Yentreve. De førstnævnte er godkendt til depression, smerter og angst, og sidstnævnte til stressinkontinens. Omsætningen begyndte allerede at falde med introduktionen af de første generika¹ i april 2015. Sidenhen er flere kopier kommet til, og omsætningen faldet yderligere. Generelt har omsætningen af de antidepressive midler været faldende gennem længere tid. Faldet skyldes primært et fald i gennemsnitspriserne og ikke et fald i antallet af brugere, som stort set er konstant og har ligget stabilt i en længere årrække.

Antipsykotiske midler (N05A)

Antipsykotika bruges til at behandle psykotiske tilstande herunder skizofreni og inddeles i 1. og 2. generations-antipsykotika baseret på graden af bivirkninger på bevægeapparatet. Endnu et kvartal med faldende omsætning for antipsykotiske midler placerer gruppen på en 3. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016. Omsætningen er faldet med 20 % i forhold til 1. kvartal 2015, svarende til 19,4 mio. kr. Hovedparten af omsætningsfaldet (14,1 mio. kr.) kan tilskrives Abilify (aripiprazol) (N05AX12) med patentudløb i oktober 2014 og introduktion af generika herefter. Øvrige lægemidler, som bidrager til faldet i omsætning, er lægemidler med quetiapin (4,6 mio. kr.) og paliperidon (1,1 mio. kr.). Til trods for faldet i omsætningen for antipsykotiske midler, er antallet af brugere stort set konstant og har ligget meget stabilt i en længere årrække.

Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insuliner (A10B)

Lægemidler i ATC-gruppen A10B omfatter forskellige midler til sænkning af blodsukker, undtagen insuliner, der findes i A10A. Lægemidlerne bruges primært ved diabetes, hvor blodsukkeret kan være forhøjet. Med en stigning på 18,6 mio. kr. i forhold til samme kvartal året før, placerer det gruppen på en 4. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning i 1. kvartal 2016 sammenlignet med

¹ Generika er lægemidler, som indeholder det samme aktive lægemiddelstof.

1. kvartal 2015. Stigningen drives fortsat af undergrupperne 'Andre blodsukkersænkende midler' (A10BX) og 'DPP-4-hæmmere' (A10BH), som er steget med henholdsvis 14,5 og 1,6 mio. kr. Inden for gruppen A10BX er omsætningen af Victoza (liraglutid) stadig stigende (7,0 mio. kr.) pga. fortsat stigende mængde og antal personer. Derudover bidrager SGLT-2 hæmmerne også til udviklingen. Især Jardiance (empagliflozin) har en kraftig stigning i både omsætning og mængde i forhold til 1. kvartal 2015.

Opioider (N02A)

Opioider er en samlet betegnelse for morfin og morfinlignende lægemidler, som kan opdeles i svage og stærke opioider. Lægemidlerne bruges til stærke smerter og anvendes ved f.eks. akutte postoperative og posttraumatiske smerter. Fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er omsætningen steget med 15,1 mio.kr, hvilket placerer gruppen på en 5. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i omsætning. Stigning drives af undergruppen 'Phenylpiperidin-derivater' (N02AB), og skyldes primært en stigning i gennemsnitspris pr. DDD for fentanyl. Til trods for stigningen i omsætningen har både antallet af brugere og mængdeforbruget i gruppen N02A ligget stabilt gennem flere kvartaler.

Top 5 Mængde

Simvastatin (C10AA01)

Lægemiddelgruppen Statiner (HMG CoA reduktase-hæmmere) er de mest anvendte lægemidler mod for højt kolesterol. Forbruget af lægemidler med simvastatin, har været faldende i en længere periode. Fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er forbruget af simvastatin faldet med 5,0 mio. DDD (23 %), hvilket placerer gruppen på en 1. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. I takt med, at lægemidler med simvastatin er faldet, har atorvastatin vundet sit indtog. Mængden af atorvastatin steg fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 med 4,9 mio. DDD. Simvastatin er dog stadig det mest anvendte lægemiddel i gruppen af statiner og blev købt af mere end 260.000 danskere i 1. kvartal 2016. Både simvastatin (C10AA01) og atorvastatin (C10AA05) er på listen over lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde, men kun simvastatin er medtaget i tabellen på side 2.

> [Læs også analysen 'Omtrent 350.000 danskere får kolesterolsænkende lægemidler som primær forebyggelse' \(PDF\)](#)

Pantoprazol (A02BC02)

Pantoprazol indgår i gruppen protonpumpehæmmere (PPI) og bruges ved mavesår og andre tilstande med for meget mavesyre. PPI er hyppigt anvendt og blev købt af knap 335.000 danskere i 1. kvartal 2016. Mængdeforbruget for PPI'erne stiger i endnu et kvartal. Stigningen drives af pantoprazol, som fortsat ligger på en 2. plads på listen over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er mængden for pantoprazol steget med 1,3 mio. DDD. Det øgede salg af pantoprazol er ikke sket på bekostning af de andre PPI (lanzoprazol og omeprazol) i nævneværdig grad. Siden 2013 har mængdesalget for pantoprazol ligget højere end både omeprazol og lansoprazol, som har haft et nogenlunde stabilt mængdesalg siden 2011.

Gestoden og ethinylestradiol (G03AA10)

Lægemidlerne i G03AA10 er 3. generations p-piller med fast kombination af gestoden og ethinylestradiol i alle tabletter. Disse p-piller bruges til at forebygge graviditet. Der findes også p-piller med gestoden og ethinylestradiol med varierende kombination (G03AB06). Forbruget af 3. og 4. generations p-piller har været faldende igennem flere år, som følge af ændrede anbefalinger i 2011, hvor brugen af 2. generations p-piller anbefales som første valg til kvinder i alle aldre. Fra 1. kvartal 2015 til 1. kvartal 2016 er mængden for lægemidler med gestoden og ethinylestradiol faldet med 1,2 mio. DDD, hvilket placerer gruppen på en 3. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde.

Clopidogrel (B01AC04)

Clopidogrel hører til gruppen 'Blodplade-aggregationshæmmere' (B01AC). Disse lægemidler hæmmer sammenklumpning af blodplader og forebygger herved blodpropper. Antallet af clopidogrel-brugere forsætter med at stige i 1. kvartal 2016. Det stigende antal brugere giver udslag i endnu et kvartal med stigende mængdeforbrug og placerer gruppen på en 4. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde. Den fortsatte stigning ses som følge af anbefalinger fra RADS i 2012. Før juli 2012 blev acetylsalicylsyre og dipyridamol anvendt som ligeværdige behandlinger med clopidogrel. Anbefalinger er desuden opdateret i februar 2016 og lægger fortsat op til clopidogrel som 1. valg og acetylsalicylsyre samt dipyridamol som 2. valg ved forebyggende behandling af blodprop efter slagtilfælde.

Cyanocobalamin (B03BA01)

Cyanobobalamin bruges til at forebygge og behandle forskellige tilstande af vitamin B12-mangel. Der findes både vitamin B12 til injektion (hydroxocobalamin) og som tabletter (cyanocobalamin). Forbruget er igennem flere kvartaler flyttet fra hydroxocobalamin til cyanocobalamin. Mængden af cyanocobalamin er fra 1. kvartal 2015 til 1.kvartal 2016 steget med 0,6 mio. DDD. Samtidig ses en stigning i antallet af brugere for cyanocobalamin, hvor der for hydroxocobalamin ses et lille fald.

Kriterier for udvælgelse af Top 5

Lægemiddelgrupperne til Top 5 for henholdsvis omsætning og mængde er udvalgt på følgende måde:

En lægemiddelgruppe er med, hvis gruppen er steget eller faldet mere end 10 % i omsætning (kr.) eller mængde (DDD / anden mængdeenhed) eller hvis den absolutte stigning har været over 5 mio. kr. / mængdeenheder, uanset procentvis ændring.

Blandt disse er listen sorteret efter dem med størst ændring i henholdsvis kroner eller mængdeenheder i toppen. Der er ikke skelnet mellem, om ændringen er en stigning eller et fald.

Der er data med i samme tabel for flere ATC-niveauer (ATC-niveau 3, 4 og 5)¹. Det betyder, at en ændring for lægemidler med et bestemt aktivt stof tæller med på lige fod med en ændring for en hel gruppe af lægemidler. Baggrunden for dette valg er, at nogle ændringer sker for en hel gruppe af lægemidler, mens andre ændringer sker for bestemte lægemidler, og disse ændringer vil ikke nødvendigvis give sig udslag, hvis man udelukkende ser på den overordnede gruppe af lægemidler.

I de tilfælde, hvor den samme ændring giver udslag på flere ATC-niveauer, så de alle kommer med på Top 5, er kun det ene af niveauerne medtaget på listen. Om det er det overordnede eller mere specifikke niveau, der er mest relevant at vise, afhænger af det enkelte tilfælde.

SE OG HENT DATA OM DET SAMLEDE MEDICINFORBRUG

> [Se data bag denne udgave af 'MedicinForbrug - Overblik' på eSundhed.dk](#)

1 ATC-koden er en internationalt fastsat kode for indholdsstoffet i lægemidlet (ATC-niveau 5). På ATC niveau 4 er de aktive stoffer grupperet i mindre grupper, og på ATC-niveau 3 er grupperne slået sammen til større grupper.